

UCHWAŁA NR X/ 65/2025
RADY MIASTA I GMINY PROCHOWICE
z dnia 29 stycznia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2024r.poz.1465, z późn.zm.), oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r.poz.177, z późn.zm.), Rada Miasta i Gminy w Prochowicach uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Prochowice.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta i Gminy Prochowice
Sebastian Siwoń

Załącznik do Uchwały Nr X/65/2025
Rady Miasta i Gminy Prochowice
z dnia 29 stycznia 2025 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Prochowice na lata 2025-2027

I. WPROWADZENIE

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Prochowice na lata 2025-2027 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia i pomocy rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz propozycją możliwych do zrealizowania zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną. Celem Programu jest przywrócenie zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek opracowania Programu Wspierania Rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wstęp do cytowanej ustawy brzmi:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Na terenie Gminy Prochowice, zadania z zakresu wspierania rodziny realizowane są przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Prochowice na lata 2025-2027 jest kontynuacją Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Realizowane zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są zadaniami własnymi Gminy i pozostają spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

1. Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
3. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
4. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
8. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Prochowice na lata 2018 -2028.
9. Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2031.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka i najsilniej oddziałuje na kształtowanie jego osobowości, poglądów, tworzenie systemu wartości i wiary we własne możliwości. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, a dziećmi oparte na wzajemnym zrozumieniu, szacunku i miłości. Naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze – emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. Wpływ ten trwa przez długi okres, ponieważ rodzina jest dla dziecka podstawowym środowiskiem wychowawczym. Dziecko uczy się określonego traktowania siebie, a także innych, nabywa określone wartości i normy, a następnie je realizuje. Właściwie funkcjonująca rodzina buduje wspólnotę, która wymaga od swoich członków – zwłaszcza rodziców – „integralnego zespolenia celów i dążeń, podejmowania na jej rzecz działań dobrowolnych, ale wynikających z poczucia wewnętrznej konieczności. Równowaga i stabilność wzajemnych

stosunków między rodzicami, ich poczucie odpowiedzialności oraz więź emocjonalna między wszystkimi członkami rodziny są podstawą właściwych relacji w rodzinie.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale również negatywnych. Kiedy następuje dezorganizacja, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz społecznymi. Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej rzeczywistości. Choroba alkoholowa, uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Aktualnym zagrożeniem jest również rozwój cywilizacji. Normy, wartości i zasady moralne „tłumione” są poprzez świat telewizji, Internetu, mediów społecznościowych. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wielopokoleniowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Głównym założeniem systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania służb publicznych, instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest jawność działania organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny, jak też poszanowanie godności wszystkich osób. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna dziecka. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE I DZIAŁANIA

1. Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- b) praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz bieżące kontakty pracownika socjalnego z pedagogiem szkolnym,

c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia:

a) pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,

b) w razie konieczności umożliwienie korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania, bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę.

3. Pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach:

a) umożliwianie członkom rodziny korzystania z pomocy specjalistów i terapii w różnorodnych zakresach dysfunkcji,

b) współpraca z kuratorami sądowymi, policją oraz szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo – wychowawczym, w ramach procedury Niebieskiej Karty.

4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej:

a) motywowanie członków rodziny do podjęcia terapii leczenia uzależnień:

- współpraca z Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punktem konsultacyjnym,

- współpraca z Policją w ramach procedury Niebieskiej Karty,

- współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej,

b) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej oraz motywujących do podjęcia pracy, wykorzystując własne zasoby i możliwości,

c) angażowanie i motywowanie rodzin do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, ukierunkowanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

d) motywowanie do współpracy z podmiotami i instytucjami w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, świetlicami prowadzonymi przez Prochowicki Ośrodek Kultury i Sportu, placówkami służby zdrowia, policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Legnicy.

5. Dążenie do reintegracji rodziny poprzez poprawę sytuacji rodzinnej, umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu środowiska społecznego:

a) świadczenie pomocy rodzinom w przewyciężaniu problemów życiowych, które spowodowały umieszczenie dziecka poza rodziną,

b) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, poprzez w razie potrzeby wsparcie asystenta rodziny.

6. Prowadzenie działań profilaktycznych na rzecz rodzin dysfunkcyjnych:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej komórki społecznej,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia.

7. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka poprzez:

- a) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o systemie oświaty,
- b) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych,
- c) finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem terapeutycznym dotyczącym problematyki uzależnień i wyrabiania umiejętności społecznych,
- d) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia w ramach procedury Niebieskiej Karty.

IV. Adresaci Programu

Rodziny zamieszkałe na terenie Miasta i Gminy Prochowice, wychowujące dzieci, w szczególności dotknięte: przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem programu będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prochowicach we współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urząd Miasta i Gminy w Prochowicach,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy,
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Legnicy,
4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania przemocy domowej w Prochowicach,
5. Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Prochowicach,
6. Miejskie Przedszkole w Prochowicach,
7. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Prochowicach,
8. Szkoła Podstawowa w Dąbiu,
9. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Prochowicach,
10. Kuratorzy sądowi współpracujący z Miastem i Gminą Prochowice,
11. Posterunek Policji w Prochowicach,
12. Prochowicki Ośrodek Kultury i Sportu,
13. Przychodnia Rejonowa w Prochowicach,
14. Inne instytucje pozarządowe działające na terenie gminy.

UZASADNIENIE

Obowiązek uchwalenia 3 - letniego gminnego programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024r.poz.177, z późn.zm.)

Przywoływany przepis mówi, że opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy. Program winien być przyjęty przez Radę Gminy w formie uchwały.

„Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 adresowany jest do rodzin nie radzących sobie z wypełnianiem funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a także do rodzin, które wyrażają wolę współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi objętymi instytucjonalną lub rodzinną pieczą zastępczą.

Cele jakie stawia przed sobą Program ukierunkowane są przede wszystkim na zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci objętych pieczą pod opiekę rodziców.

Cele szczegółowe nastawione są na wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych (m.in. dostarczanie wiedzy i rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, pracę z rodziną w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną), podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej (bieżące wsparcie asystentów rodziny - systematyczna praca z rodzinami z problemem bezradności, poradnictwo), poprawę funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej (wsparcie finansowe dla rodzin zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o dodatkach mieszkaniowych, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, objęcie pomocą w formie dożywiania wszystkich potrzebujących dzieci w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), zapewnienie infrastruktury oraz zwiększenie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego (poradnictwo, terapia, pomoc prawna dla rodzin - odpowiednio do potrzeb, rozwijanie asystentury rodzinnej).

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.